

U S T A W A

z dnia 4 lutego 1949 r.

o uposażeniu żołnierzy.

D Z I A Ł I.

PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 1. 1. Ustawa niniejsza normuje uposażenie żołnierzy w czynnej służbie, jako też żołnierzy zawodowych w stanie nieczynnym.

2. Żołnierzami w czynnej służbie są żołnierze, którzy pełnią służbę wojskową.

3. Ustawa niniejsza nie dotyczy żołnierzy, zajmujących stanowiska Ministra i wiceministrów Obrony Narodowej. Do tych żołnierzy stosuje się przepisy, normujące uposażenie członków Rządu, podsekretarzy stanu oraz szefów urzędów centralnych.

4. Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Obrony Narodowej może zaliczyć innych oficerów, niż wymienieni w ust. 3, a zajmujących stanowiska kierownicze, do jednej z grup tabeli płac, przewidzianej dla członków Rządu, podsekretarzy stanu oraz szefów urzędów centralnych.

Art. 2. 1. Na uposażenie żołnierza składa się:

- 1) uposażenie zasadnicze,
- 2) dodatki do uposażenia,
- 3) świadczenia (w naturze lub równoważnik pieniężny),
- 4) inne należności służbowe.

2. Ponadto żołnierz otrzymuje należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia.

Art. 3. 1. Z tytułu służby wojskowej żołnierz otrzymuje tylko jedno uposażenie, określone w niniejszej ustawie.

2. Za pełnienie w wojsku zleconych czynności, nie związanych z zajmowanym stanowiskiem służbowym, żołnierz może otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie na zasadach, ustalonych przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 4. 1. Terminy płatności uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia (art. 2 ust. 1 pkt 1) i 2)) określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

2. Terminy płatności świadczeń i innych należności służbowych (art. 2 ust. 1 pkt 3) i 4)) określa Minister Obrony Narodowej.

Art. 5. 1. Potrącenia z uposażenia dopuszczalne są w przypadkach prawem przewidzianych.

2. Przelew prawa do uposażenia jest zabroniony i wszelkie umowy, sprzeczne z tym zakazem, są nieważne.

Art. 6. 1. Roszczenie z tytułu uposażenia przedawnia się po upływie trzech lat od dnia powstania prawa do uposażenia. W każdym razie roszczenie z tego tytułu przedawnia się z upływem jednego roku po dniu rozwiązania stosunku służbowego.

2. Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność, przedsięwziętą w celu ustalenia lub dochodzenia prawa do uposażenia, jeżeli Skarb Państwa został o tych czynnościach zawiadomiony.

Art. 7. 1. Prawo do uposażenia powstaje od dnia przyjęcia do czynnej służby, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Jeżeli przyjęcie do czynnej służby nie nastąpiło w dniu pierwszym miesiąca kalendarzowego, lecz w ciągu miesiąca, uposażenie za czas do końca tego miesiąca oblicza się w wysokości dziennej po $\frac{1}{30}$ części miesięcznego uposażenia.

2. Prawo do zmienionego uposażenia powstaje z dniem pierwszym najbliższego miesiąca kalendarzowego po dniu zaistnienia warunku, uzasadniającego zmianę uposażenia, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Jeżeli dzień zaistnienia tego warunku zbiega się z terminem płatności uposażenia, prawo do zmienionego uposażenia powstaje w tym terminie.

Art. 8. Prawo do uposażenia gaśnie z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym zaistniał warunek, uzasadniający wygaśnięcie tego prawa, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

D Z I A Ł II.

UPOSAŻENIE ŻOŁNIERZY ZAWODOWYCH.

R o z d z i a ł 1.

Uposażenie zasadnicze.

Art. 9. Żołnierz zawodowy otrzymuje uposażenie zasadnicze w zależności od posiadanego stopnia wojskowego. Wysokość tego uposażenia określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

R o z d z i a ł 2.

Dodatki do uposażenia.

Art. 10. 1. Oficer zawodowy otrzymuje dodatek funkcyjny, którego wysokość zależy od zajmowanego stanowiska.

2. Podoficer zawodowy otrzymuje dodatek służbowy w zależności od posiadanego stopnia wojskowego lub zajmowanego stanowiska służbowego.

3. Podoficer zawodowy, mianowany na służbowe stanowisko oficera, otrzymuje dodatek funkcyjny, przewidziany dla tego stanowiska; w tym przypadku nie otrzymuje on dodatku służbowego.

4. Żołnierz zawodowy, zajmujący dwa lub więcej stanowisk służbowych oficerskich, otrzymuje jeden dodatek funkcyjny, a w przypadku różnej ich wysokości — wyższy.

5. Minister Obrony Narodowej ustala w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, kategorie i wysokość dodatków funkcyjnych lub służbowych dla tych kategorii oraz wysokość dodatków służbowych dla podoficerów zawodowych.

6. Minister Obrony Narodowej zalicza stanowiska służbowe do odpowiednich kategorii dodatku funkcyjnego lub służbowego w zależności od zakresu wykonywanych czynności służbowych i ponoszonej odpowiedzialności.

7. Zasady przyznawania dodatku funkcyjnego za czas zastępczego pełnienia czynności służbowych oraz za czas przyjmowania obowiązków, związanych z obejmowanym stanowiskiem służbowym, określa Minister Obrony Narodowej.

8. Prawo do dodatku funkcyjnego i służbowego powstaje z dniem pierwszym najbliższego miesiąca kalendarzowego po dniu objęcia stanowiska lub mianowania na stopień podoficerski.

Art. 11. 1. Dodatek funkcyjny i służbowy nie przysługuje żołnierzom:

- 1) nie pełniącym służby z powodu choroby lub urlopu zdrowotnego łącznie przez więcej niż sześć miesięcy,
- 2) pozostającym bez przydziału służbowego przez więcej niż jeden miesiąc,
- 3) w innych przypadkach, przewidzianych w niniejszej ustawie lub przepisach, wydanych na jej podstawie.

2. Jeżeli choroba pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową, Minister Obrony Narodowej może przedłużyć prawo do otrzymywania dodatku na czas do dwunastu miesięcy.

3. Przepisu ust. 1 pkt 2) nie stosuje się do żołnierzy, pozostających bez przydziału służbowego w czasie choroby lub urlopu zdrowotnego.

Art. 12. 1. Żołnierz zawodowy, utrzymujący rodzinę, otrzymuje dodatek rodzinny.

2. Warunki pobierania dodatku rodzinnego oraz jego wysokość ustala Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 13. 1. Za członków rodziny w rozumieniu niniejszej ustawy uważa się:

- 1) żonę lub niezdolnego do zarobkowania męża również w przypadku unieważnienia małżeństwa lub rozvodu, jeżeli na żołnierzu zawodowym ciąży obowiązki alimentacji, jednak tylko do czasu wstąpienia przez jednego z małżonków w ponowny związek małżeński,
- 2) dzieci do ukończenia 16 roku życia, a jeżeli kształcą się w szkołach — do ukończenia 21 roku życia, w razie zaś odbywania studiów w szkołach wyższych — do ukończenia 24 roku życia oraz bez względu na wiek, jeżeli są niezdolne do zarobkowania; za dzieci uważa się zarówno dzieci z małżeństwa jak i pozamałżeńskie, dzieci przysposobione, dzieci ofiar wojny przyjęte na wychowanie, pasierbów oraz wnuczków.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Skarbu może uznać za członków rodziny w rozumieniu niniejszej ustawy również inne osoby, pozostające na wyłącznym utrzymaniu żołnierza zawodowego.

Art. 14. 1. Oficerowie zawodowi, posiadający stopień porucznika lub wyższy, oraz podoficerowie zawodowi w stopniu starszego sierżanta otrzymują dodatek za wysługę lat po osiągnięciu wysługi, która wynosi:

dla marszałka	26 lat,
dla generała broni	26 lat,
dla generała dywizji	24 lata,
dla generała brygady	22 lata,
dla pułkownika	20 lat,
dla podpułkownika	18 lat,
dla majora	16 lat,
dla kapitana	14 lat,
dla porucznika	12 lat,
dla st. sierżanta	12 lat.

2. Dodatek, określony w ust. 1, wzrasta co dwa lata służby, pełnionej w tym samym stopniu i nie może przekroczyć 25% uposażenia zasadniczego po osiągnięciu trzydziestu lat wysługi.

3. Wysokość stawek dodatku za wysługę lat określi Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

4. Prawo do dodatku za wysługę lat powstaje z dniem pierwszym najbliższego miesiąca kalendarzowego po dniu zatwierdzenia przez Ministra Obrony Narodowej orzeczenia Wojskowej Komisji Weryfikacyjnej o zaliczeniu do wysługi lat okresów służby, pracy i działalności, określonych w art. 15, chyba że Minister Obrony Narodowej z uwagi na szczególne okoliczności przypadku zarządzi inaczej.

5. Minister Obrony Narodowej może przyznać żołnierzom zawodowym prawo do dodatku za wysługę lat od dnia 1 stycznia 1949 r. na podstawie zaliczenia do tej wysługi okresów służby, pracy i działalności, dokonanego przed tym dniem, jeżeli ilość zaliczonych lat uzasadnia prawo do tego dodatku w myśl ust. 1.

Art. 15. 1. Do wysługi lat, określonej w art. 14, zalicza się:

- 1) okresy działalności antyfaszystowskiej w kraju i za granicą,
- 2) okresy działalności w kraju i za granicą po dniu 1 września 1939 r. w obronie niepodległości Rzeczypospolitej,
- 3) czas służby wojskowej,
- 4) czas innej służby, pełnionej na podstawie stosunku publiczno-prawnego,
- 5) czas pracy najemnej, stanowiącej główne źródło utrzymania,
- 6) czas innej działalności zawodowej, opartej na osobistej pracy i stanowiącej główne źródło utrzymania, a nie połączonej z prowadzeniem własnego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.

2. Za służbę wojskową (ust. 1 pkt 3) uważa się również służbę wojskową, odbytą w polskich formacjach wojskowych za granicą w okresie od dnia 1 września 1939 r. do dnia 9 maja 1945 r.

3. Do wysługi lat nie zalicza się czasu służby, pracy i działalności zawodowej, określonych w ust. 1 pkt 3) — 6), a wykonywanych przed dniem 1 listopada 1918 roku, chyba że Minister Obrony Narodowej z uwagi na szczególne okoliczności przypadku zarządzi inaczej.

4. Do wysługi lat nie zalicza się okresów niewoli (internowania) oraz okresów niepoliczalnych w myśl przepisów szczególnych do wysługi emerytalnej, chyba że Minister Obrony Narodowej z uwagi na szczególne okoliczności przypadku zarządzi inaczej.

5. W przypadkach wyjątkowych, gdy tego wymagają względy słuszności, może Minister Obrony Narodowej na podstawie orzeczenia Wojskowej Komisji Weryfikacyjnej nie zaliczyć do wysługi lat w całości lub w części okresów, przewidzianych w ust. 1 pkt 4) — 6) oraz ust. 2.

6. Czas służby, pracy i działalności zawodowej, określonych w ust. 1 pkt 3) — 6), wykonywanych w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, zalicza się do wysługi lat na zasadach, obowiązujących przy zaliczaniu czasu tej służby, pracy i działalności zawodowej, wykonywanych w Państwie Polskim. O zaliczeniu czasu tej służby, pracy i działalności zawodowej, wykonywanych w innych państwach, rozstrzyga Minister Obrony Narodowej.

7. Szczegółowe zasady, warunki i tryb zaliczania okresów, wymienionych w ust. 1, do wysługi lat oraz wypłaty dodatków za wysługę lat ustala Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 16. Minister Obrony Narodowej może w drodze rozporządzeń, wydanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustanawiać dodatki, uzasadnione warunkami lokalnymi w kraju i za granicą.

Art. 17. Minister Obrony Narodowej może w drodze rozporządzeń, wydanych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustanawiać dodatki do uposażenia, uzasadnione szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej w kraju i za granicą.

Art. 18. 1. Żołnierzowi zawodowemu o szczególnych kwalifikacjach zawodowych, niezbędnych na stanowisku służbowym, które zajmuje, może być przyznany dodatek dla specjalistów.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Skarbu określa stanowiska służbowe, wymagające szczególnych kwalifikacji zawodowych oraz wysokość i zasady przyznawania dodatku dla specjalistów.

R o z d z i a ł 3.

Świadczenia.

Art. 19. 1. Żołnierz zawodowy otrzymuje bezpłatnie umundurowanie i wyekwipowanie w naturze lub równoważnik pieniężny; ponadto otrzymuje zakwaterowanie.

2. Normy umundurowania, wyekwipowania i zakwaterowania określa Minister Obrony Narodowej, wysokość zaś równoważnika pieniężnego — Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 20. Minister Obrony Narodowej może w przypadkach, uzasadnionych szczególnymi właściwościami służby, przyznać żołnierzowi zawodowemu prawo do dziennych należności żywnościowych, które mogą być zastąpione ekwiwalentem pieniężnym. Wysokość tego ekwiwalentu ustala Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 21. 1. Żołnierz zawodowy i jego rodzina (art. 13) korzystają z bezpłatnej pomocy lekarskiej.

2. Minister Obrony Narodowej może przyznać prawo do bezpłatnej pomocy lekarskiej innym osobom, pozostającym na wyłącznym utrzymaniu żołnierza zawodowego.

3. Zakres pomocy lekarskiej, przewidzianej w ust. 1 i 2, określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 22. 1. Żołnierz zawodowy i jego rodzina (art. 13) korzystają z ulg przy przejazdach państwowymi i samorządowymi środkami komunikacyjnymi.

2. Zakres ulg, przewidzianych w ust. 1, określa Minister Komunikacji w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 23. Żołnierzowi zawodowemu i jego rodzinie (art. 13) mogą być przyznawane świadczenia socjalne, których rodzaj i zakres określa Minister Obrony Narodowej.

R o z d z i a ł 4.

Inne należności służbowe.

Art. 24. 1. Żołnierzowi zawodowemu mogą być przyznawane zasiłki i nagrody pieniężne.

2. Zasady przyznawania tych zasiłków i nagród określa Minister Obrony Narodowej.

Art. 25. 1. Żołnierz zawodowy, który nie nabył prawa do zaopatrzenia emerytalnego, otrzymuje w razie przeniesienia go do rezerwy lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego:

- 1) odprawę w zależności od wysługi lat (art. 15) w wysokości:
 - do pięciu lat wysługi — trzymiesięcznego, powyżej pięciu lat wysługi — czteromiesięcznego — uposażenia zasadniczego,
- 2) zwrot kosztów przejazdu do obfanego miejsca zamieszkania dla siebie i swojej rodziny (art. 13) oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego.

2. Prawo do zwrotu kosztów, wymienionych w ust. 1 pkt 2), przysługuje żołnierzowi w razie przesiedlenia się w ciągu jednego roku od dnia przeniesienia do rezerwy lub zwolnienia od powszechnego obowiązku wojskowego.

3. Należności, określone w ust. 1; nie przysługują żołnierzowi zawodowemu w przypadkach rozwiązania stosunku służbowego (ust. 1):

- 1) na własną prośbę,
- 2) na skutek:
 - a) utraty lub pozbawienia obywatelstwa polskiego,
 - b) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową utraty praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych,
 - c) skazania prawomocnym wyrokiem sądu lub w postępowaniu przed oficerskim sądem honorowym albo ukarania w trybie dyscyplinarnym — karą degradacji, powodującą rozwiązanie stosunku służbowego,
 - d) pozbawienia stopnia w myśl przepisów szczególnych, powodującego rozwiązanie stosunku służbowego,

- e) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności, nie pociągającą za sobą utraty stopnia wojskowego,
- f) zawarcia związku małżeńskiego bez wymaganego zezwolenia władzy wojskowej.

4. W przypadku wszczęcia postępowania karnego lub przed oficerskim sądem honorowym prawo do odprawy ulega zawieszeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Art. 26. 1. W razie śmierci żołnierza zawodowego przyznaje się osobie, która poniosła koszty pogrzebu, zwrot tych kosztów (pośmiertne), a mianowicie:

- 1) żonie, dzieciom (art. 13) lub rodzicom — ryczałt w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami,
- 2) innej osobie (fizycznej lub prawnej) zwrot kosztów rzeczywiście poniesionych i udowodnionych, najwyżej jednak do wysokości, określonej w pkt 1).

2. W razie śmierci członka rodziny (art. 13) żołnierz zawodowy otrzymuje tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu ryczałt w wysokości 75% ostatnio pobieranego miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami.

R o z d z i a ł 5.

Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia.

Art. 27. W razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe przysługują żołnierzowi należności, które określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

R o z d z i a ł 6.

Uposażenie żołnierzy zawodowych w stanie nieczynnym.

Art. 28. 1. Żołnierz zawodowy, przeniesiony w stan nieczynny, nie otrzymuje uposażenia, unormowanego niniejszą ustawą.

2. W wyjątkowych przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie — Minister Obrony Narodowej może przyznać żołnierzowi zawodowemu, przeniesionemu w stan nieczynny na własną prośbę, ostatnio pobierane uposażenie w całości lub w części na okres, nie przekraczający sześciu miesięcy.

3. Żołnierz zawodowy, przeniesiony w stan nieczynny z powodu stwierdzonej przez wojskową komisję lekarską czasowej niezdolności do czynnej służby, otrzymuje w ciągu sześciu miesięcy pozostawania w stanie nieczynnym ostatnio pobierane uposażenie. W razie pozostawania w stanie nieczynnym ponad sześć miesięcy Minister Obrony Narodowej może w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, przyznać na dalsze sześć miesięcy ostatnio pobierane uposażenie w całości lub w części.

4. Przepis art. 26 stosuje się odpowiednio do żołnierzy zawodowych, przeniesionych w stan nieczynny:

- 1) na własną prośbę z prawem do uposażenia (ust. 2),

- 2) z powodu czasowej niezdolności do czynnej służby (ust. 3) nawet w tym czasie, gdy nie pobierali uposażenia —

jeżeli zwrot kosztów pogrzebu nie przysługuje z tytułu innej służby lub pracy.

5. Minister Obrony Narodowej może w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, przyznać prawo do świadczeń, określonych w art. 26, zarówno po żołnierzach zawodowych, przeniesionych na własną prośbę w stan nieczynny bez prawa do uposażenia, jako też po członkach ich rodzin (art. 13).

R o z d z i a ł 7.

Uposażenie żołnierzy tytułarnych (kontraktowych).

Art. 29. Żołnierze tytułarni (kontraktowi), pełniący służbę wojskową, otrzymują uposażenie, określone niniejszą ustawą dla żołnierzy zawodowych w czynnej służbie, chyba że zawarta z nimi umowa przewiduje inne uposażenie.

D Z I A Ł III.

UPOSAŻENIE ŻOŁNIERZY NIEZAWODOWYCH.

R o z d z i a ł 1.

Uposażenie żołnierzy: odbywających zasadniczą służbę wojskową, powołanych na przeszkolenie wojskowe i nadterminowych.

Art. 30. Żołnierze: odbywający zasadniczą służbę wojskową, powołani na przeszkolenie wojskowe i nadterminowi — otrzymują uposażenie zasadnicze w zależności od posiadanego stopnia wojskowego. Wysokość tego uposażenia określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 31. Żołnierze, wymienieni w art. 30, otrzymują ponadto bezpłatnie:

- 1) wyżywienie (w naturze, z kotła), które w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach może być zastąpione równoważnikiem pieniężnym; wymiar dziennej należności żywnościowej i wysokość równoważnika ustala Minister Obrony Narodowej,
- 2) umundurowanie i wyekwipowanie w naturze, które pozostają własnością Skarbu Państwa; Minister Obrony Narodowej ustala normy umundurowania (wyekwipowania) oraz przypadki, w których przedmioty te mogą być oddawane żołnierzom na własność,
- 3) zakwaterowanie, określone w osobnych przepisach.

Art. 32. 1. Nadterminowi otrzymują dodatek dla nadterminowych.

2. Wysokość dodatku dla nadterminowych ustala Minister Obrony Narodowej.

Art. 33. Do żołnierzy, wymienionych w art. 30, stosuje się odpowiednio przepisy art. 16, 17, 24 (w części, dotyczącej nagród) i art. 27.

Art. 34. 1. Żołnierze, wymienieni w art. 30, mają prawo do :

- 1) ulg przy przejazdach państwowymi i samorządowymi środkami komunikacyjnymi — w wysokości, określonej przez Ministra Komunikacji w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej,
- 2) bezpłatnej pomocy lekarskiej w zakresie, określonym przez Ministra Obrony Narodowej w rozporządzeniu, wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu,
- 3) bezpłatnego przejazdu do oddziału i z powrotem do miejsca zamieszkania oraz do wyżywienia na czas podróży powrotnej.

2. Koszt przejazdu, przewidzianego w ust. 1 pkt 3), pokrywa Skarb Państwa.

Art. 35. W razie śmierci żołnierza, wymienionego w art. 30, koszty pogrzebu pokrywa Skarb Państwa w granicach, określonych przez Ministra Obrony Narodowej.

Art. 36. Uposażenie oficerów, odbywających zasadniczą służbę wojskową, określa Minister Obrony Narodowej w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

R o z d z i a ł 2.

Uposażenie żołnierzy, odbywających ćwiczenia wojskowe.

Art. 37. Żołnierze: rezerwy, pomocniczej służby wojskowej i stanu spoczynku, odbywający ćwiczenia wojskowe, otrzymują za każdy dzień służby od dnia przyjęcia do służby do dnia zwolnienia z niej:

- 1) oficerowie — $\frac{1}{30}$ część uposażenia zasadniczego oficerów zawodowych (art. 9),
- 2) podoficerowie i szeregowcy — $\frac{1}{30}$ część uposażenia zasadniczego żołnierzy, odbywających zasadniczą służbę wojskową (art. 30).

Art. 38. Żołnierze, wymienieni w art. 37, otrzymują w czasie trwania ćwiczeń:

- 1) umundurowanie i wyekwipowanie w naturze, pozostające własnością Skarbu Państwa,
- 2) wyżywienie w naturze:
 - a) oficerowie za zwrotem kosztów w myśl tabeli należności, według której są żywni,
 - b) podoficerowie i szeregowcy — bezpłatnie, na równi z żołnierzami, odbywającymi zasadniczą służbę wojskową, do dnia powrotu do miejsca swego zamieszkania,
- 3) zakwaterowanie w naturze:
 - a) oficerowie — tylko w przypadkach powołania na ćwiczenia do miejscowości poza ich miejscem stałego zamieszkania; zakwaterowanie to może być zastąpione równoważnikiem pieniężnym,
 - b) podoficerowie i szeregowcy — na równi z żołnierzami, odbywającymi zasadniczą służbę wojskową.

Art. 39. Do żołnierzy, wymienionych w art. 37, stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 — 35.

D Z I A Ł IV.

UPOSAŻENIE ŻOŁNIERZY W SZCZEGÓLNYCH PRZYPADKACH SŁUŻBY.

R o z d z i a ł 1.

Uposażenie uczniów szkół i kursów wojskowych.

Art. 40. 1. Uczniowie szkół i kursów wojskowych otrzymują:

- 1) żołnierze zawodowi, nadterminowi i odbywający zasadniczą służbę wojskową — uposażenie ostatnio pobierane przed skierowaniem do szkoły (kursu); warunki pobierania dodatków do uposażenia w czasie pobytu w szkole (kursie) normują przepisy, ustanawiające te dodatki,
- 2) inni żołnierze powołani do służby czynnej:
 - oficerowie — uposażenie oficerów zawodowych odpowiedniego stopnia,
 - podoficerowie i szeregowcy — uposażenie odpowiedniego stopnia żołnierzy, odbywających zasadniczą służbę wojskową.

2. Minister Obrony Narodowej może w stosunku do podoficerów zawodowych, nie utrzymujących rodziny (art. 13), ograniczyć prawo do uposażenia zasadniczego i dodatków, określonych w ust. 1, w czasie przebywania w szkołach lub na kursach wojskowych, kształcących oficerów.

Art. 41. Minister Obrony Narodowej może w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, przyznać uczniom szkół (kursów) wojskowych dodatkowe należności służbowe.

Art. 42. Minister Obrony Narodowej określi w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu, zasady oraz wysokość:

- 1) uposażenia żołnierzy, skierowanych do szkół (kursów) za granicą oraz zaopatrzenia ich rodzin,
- 2) uposażenia żołnierzy, skierowanych do szkół (kursów) nie wojskowych w kraju.

Art. 43. Absolwenci szkół oficerskich i podoficerskich, którzy ukończyli szkołę z wynikiem bardzo dobrym, otrzymują nagrodę pieniężną, której wysokość określa Minister Obrony Narodowej.

R o z d z i a ł 2.

Uposażenie żołnierzy w przypadkach samowolnego oddalenia się, zawieszenia w czynnościach służbowych, tymczasowego aresztowania i ukarania w postępowaniu karnym, dyscyplinarnym i przed oficerskim sądem honorowym.

Art. 44. 1. Żołnierzowi, który wbrew swemu obowiązkowi wojskowemu opuścił swą jednostkę lub swe stanowisko służbowe albo poza nimi pozostaje — zawieszona się uposażenie od najbliższego terminu płatności.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną zwraca się żołnierzowi zawieszona uposażenie; w przeciwnym przypadku żołnierz traci za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności $\frac{1}{30}$ część uposażenia miesięcznego. Jeżeli żołnierz pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie — potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 45. 1. Żołnierzowi, zawieszonemu w czynnościach służbowych lub tymczasowo aresztowanemu — zawieszają się od najbliższego terminu płatności prawo do połowy uposażenia zasadniczego oraz prawo do dodatków do uposażenia z wyjątkiem dodatku rodzinnego (art. 13).

2. W przypadkach odmowy ścigania, nie wszczęcia lub umorzenia postępowania, uniewinnienia lub zwolnienia od kary albo orzeczenia tylko kary upomnienia, nagany, zakazu wydalania się z miejsca zakwaterowania, robót i prac poza kolejnością, pominięcia w przedstawieniu do awansu lub przeniesienia na niższe stanowisko — zwraca się żołnierzowi zawieszoną część uposażenia z wyjątkiem dodatku funkcyjnego (służbowego). W innych przypadkach żołnierz traci zawieszony uposażenie.

Art. 46. 1. Żołnierzowi, skazanemu nieprawomocnym wyrokiem sądu na karę utraty praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych albo na karę degradacji, powodującą w myśl przepisów szczególnych rozwiązanie stosunku służbowego — zawieszają się uposażenie w całości od najbliższego terminu płatności po wyroku.

2. Żołnierzowi, skazanemu nieprawomocnym wyrokiem sądu na karę degradacji do niższego stopnia wojskowego, nie powodującą w myśl przepisów szczególnych rozwiązania stosunku służbowego — wypłaca się od najbliższego terminu płatności uposażenie stopnia wojskowego, do którego nastąpiła degradacja. Reszta uposażenia pozostaje w zawieszeniu.

3. W razie uprawomocnienia się wyroków, wymienionych w ust. 1 i 2, żołnierz traci prawo do zawieszony uposażenia.

Art. 47. Żołnierz, odbywający z mocy prawomocnego wyroku sądu karę pozbawienia wolności, przez czas odbywania tej kary nie otrzymuje uposażenia zasadniczego ani dodatków do uposażenia z wyjątkiem dodatku rodzinnego z zastrzeżeniem przypadku, przewidzianego w art. 49.

Art. 48. Żołnierz, skazany bądź ukarany karą skierowania do oddziału karnego, nie otrzymuje przez czas przebywania w tym oddziale połowy uposażenia zasadniczego ani dodatków do uposażenia z wyjątkiem dodatku rodzinnego.

Art. 49. 1. Oficer, odbywający karę aresztu domowego, nie otrzymuje przez czas odbywania tej kary połowy uposażenia zasadniczego.

2. Jeżeli oficer pobrał już za ten czas pełne uposażenie zasadnicze, potrąca mu się odpowiednią część tego uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 50. Warunkowe zawieszenie wykonania kary, warunkowe zwolnienie z odbycia części kary lub darowania kary, powoduje uchylenie ograniczeń prawa do uposażenia od najbliższego terminu płatności.

R o z d z i a ł 3.

Uposażenie żołnierzy, powołanych do służby czynnej: w razie mobilizacji, w czasie wojny albo w czasie pokoju, gdy tego wymaga interes obrony Państwa.

Art. 51. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia uposażenie żołnierzy: w razie mobilizacji,

w czasie wojny albo w czasie pokoju, gdy tego wymaga interes obrony Państwa.

D Z I A Ł V.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE.

Art. 52. 1. Jeżeli wysokość uposażenia, ustalona na mocy niniejszej ustawy, jest niższa od pobieranego dotychczas — żołnierzowi przysługuje prawo do dodatku, wyrównującego jego uposażenie do wysokości pobieranego ostatnio.

2. Dodatek wyrównujący przysługuje tak długo, dopóki żołnierz wskutek podwyższenia jego uposażenia nie osiągnie wysokości ostatnio pobieranego uposażenia.

Art. 53. Przepis art. 25 ust. 3 pkt 1) niniejszej ustawy nie ma zastosowania do oficerów, przeniesionych do rezerwy lub zwolnionych od powszechnego obowiązku wojskowego na własną prośbę w myśl art. 61 dekretu z dnia 3 kwietnia 1948 r. o służbie wojskowej oficerów Wojska Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 135).

Art. 54. 1. Uposażenie, nie pobrane przez żołnierza oraz byłego żołnierza do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ulega przypadkowi.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy nie przedawnionych roszczeń z tytułu służby w Odrodzonym Wojsku Polskim. Roszczenia te, jeżeli powstały przed dniem 1 stycznia 1949 r., przedawniają się z upływem jednego roku po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 55. Do czasu wejścia w życie przepisów, które będą wydane na podstawie niniejszej ustawy, pozostają w mocy odpowiednie przepisy dotychczasowe.

Art. 56. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą, z zastrzeżeniem art. 55, dekrety:

- 1) z dnia 14 lutego 1946 r. o uposażeniu wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 371) z późniejszymi zmianami,
- 2) z dnia 16 kwietnia 1946 r. o dodatku do uposażenia wojskowych, biorących udział w zwalczaniu przestępstw przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 118) w stosunku do żołnierzy Wojska Polskiego, podlegających przepisom niniejszej ustawy.

Art. 57. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom: Obrony Narodowej, Skarbu i Komunikacji — każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 58. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1949 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Minister Obrony Narodowej: *M. Zymierski*
Marszałek Polski

Minister Skarbu: *K. Dąbrowski*

Minister Komunikacji: *J. Rabanowski*